

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind căutarea și schimbul de date în scopul cooperării
polițienești transfrontaliere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

1.1 Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege privind căutarea și schimbul de date în scopul cooperării polițienești transfrontaliere este elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la UE, în special pe dimensiunea Capitolului 24 „Justiție, libertate și securitate”, care reclamă consolidarea cooperării polițienești și a schimbului de informații.

Proiectul are ca sursă directă punctul 54, capitolul 24 „Justiție, Libertate și Securitate”, Cluster 1 „Valori Fundamentale” din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin HG nr. 306/2025 (*în continuare – PNA*), care prevede elaborarea și adoptarea Legii privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească, în vederea implementării Regulamentului (UE) 2024/982 (Prüm II).

Totodată, în aceeași logică de armonizare, se urmărește transpunerea într-un singur act a Prüm II și a dispozițiilor aplicabile din Prüm I (Deciziile 2008/615/JAI și 2008/616/JAI), precum și Decizia 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere, Directiva 2023/977 a Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului și Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Situația actuală evidențiază faptul că mecanismele naționale de schimb de date utilizate în cooperarea polițienească transfrontalieră – inclusiv datele ADN, datele dactiloscopice, datele privind înmatricularea vehiculelor, imaginile faciale și evidențele polițienești – nu sunt reglementate într-un mod unitar la nivelul unei legi speciale. În prezent, aceste mecanisme nu sunt structurate în logica „căutării automatizate” și a schimbului standardizat de informații, astfel cum este prevăzut de Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II). În acest context, se conturează necesitatea stabilirii unor condiții și proceduri clare pentru realizarea căutărilor automatizate asupra acestor categorii de date, ca element esențial al alinierii la standardele europene în domeniul cooperării polițienești.

Totodată, Programul Național de Aderare (PNA) stabilește, ca acțiune prioritară, elaborarea și adoptarea unei legi speciale privind căutarea și schimbul automatizat de date în cadrul cooperării polițienești internaționale. Ulterior adoptării acestei legi, cadrul normativ subordonat urmează să fie completat prin hotărâri ale Guvernului și instrucțiuni specifice, care vor reglementa aspecte tehnice și operaționale, precum conectarea la infrastructurile europene relevante, stabilirea cerințelor tehnice și definirea punctelor naționale de contact.

În prezent, cadrul normativ național este caracterizat printr-o reglementare

fragmentată. Diverse acte normative sectoriale reglementează separat diferite tipuri de evidențe sau activități conexe, cum ar fi înregistrarea dactiloscopică, evidențele privind infracțiunile și cauzele penale, registrele operative, activitatea specială de investigații, activitatea poliției sau înregistrarea genetică judiciară. În consecință, lipsesc norme unitare care să acopere integral componenta „conceptuală” a mecanismului Prüm II (reguli generale, roluri instituționale, fluxuri de căutare/schimb, cerințe de guvernanță). Această situație generează lacune în ceea ce privește operaționalizarea mecanismului și aplicarea coerentă a acestuia la nivel național.

Necesitatea intervenției normative este determinată și de imperativul operaționalizării capacităților și infrastructurii aferente schimbului automatizat de date, în contextul intensificării combaterii criminalității transfrontaliere și al consolidării cooperării cu statele membre ale Uniunii Europene. În acest sens, obiectivele prevăzute în PNA, inclusiv operaționalizarea laboratorului ADN al Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției, urmăresc consolidarea capacităților tehnologice și operaționale pentru identificarea rapidă a persoanelor implicate în activități infracționale și pentru eficientizarea cooperării polițienești prin utilizarea schimbului automatizat de date.

De asemenea, implementarea efectivă este etapizată, fiind menționate termenele de punere în funcțiune a Routerului și EPRIS și obligațiile tehnice ulterioare pentru anumite categorii de date, ceea ce impune o reglementare clară: norme-cadru la nivel de lege și norme tehnice la nivel de hotărâri ale Guvernului.

În concluzie, situația actuală se caracterizează prin:

- Reglementări dispersate între actele normative sectoriale;
- absența unei legi speciale care să instituie mecanismul integrat de căutare automatizată și schimb standardizat;
- necesitatea completărilor terminologice/funcționale pentru interoperabilitate;
- insuficiența cadrului procedural intern pentru operaționalizare
- necesitatea corelării cu noul cadru național de protecție a datelor și cu implementarea etapizată a componentelor tehnice Prüm II.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege instituie, la nivel de lege specială, cadrul juridic pentru căutarea automatizată și schimbul de informații între autoritățile competente ale Republicii Moldova și autoritățile competente din statele membre ale UE, în logica mecanismului Prüm II în vederea stabilirii condițiilor și procedurilor pentru căutările automatizate de date ADN, date dactiloscopice, datelor referitoare la vehicule, precum și piesele componente ale acestuia consemnate cu număr de identificare, imaginilor faciale, evidențelor poliției, datelor (cu sau fără caracter personal) în legătură cu evenimente majore cu caracter transfrontalier, informațiilor pentru prevenirea infracțiunilor de terorism, datelor pentru identificarea persoanelor dispărute și al rămășițelor umane, datelor privind pașapoartele furate sau pierdute.

Elementul nou este delimitarea clară între normele conceptuale și normele tehnice. Proiectul de lege conține regulile generale privind mecanismul de căutare și schimb, iar detaliile tehnice (desemnarea punctelor de contact, conectare, interoperabilitate, acces, evidență, cerințe de calitate, proceduri operaționale, mecanismul schimbului de informații, ș.a) urmează a fi stabilite prin hotărâri ale Guvernului și, după caz, ordine/instrucțiuni interne.

Proiectul definește termenii utilizați și reflectați în actele UE care se transpun, principiile care stau la baza schimbului de informații transfrontaliere, precum și

garanțiile privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin proiect se desemnează punctul național de contact pentru cooperarea polițienească transfrontalieră, aceasta fiind subdiviziunea specializată în cooperare polițienească internațională din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

Potrivit proiectului, Punctul național de contact este autoritatea competentă responsabilă la nivel național de coordonarea și facilitarea schimbului internațional de informații, fiindu-i atribuit prin lege cu o serie de atribuții, care asigură schimbul de informații între statele membre.

La fel, prin proiectul de lege se asigură desemnarea, prin hotărâre de Guvern a punctelor de contact pe următoarele domenii:

- a) profiluri ADN;
- b) date dactiloscopice;
- c) date referitoare la vehicule, precum și piesele componente ale acestuia consemnate cu număr de identificare;
- d) imagini faciale;
- e) evidențe polițienești;
- f) date care nu privesc persoanele;
- g) date cu caracter personal utilizate în contextul evenimentelor majore cu dimensiune transfrontalieră;
- h) date referitoare la pașapoartele declarate furate sau pierdute.

Se precizează că prin desemnarea punctelor de contact nu se urmărește crearea de noi subdiviziuni sau funcții în cadrul autorităților publice. Schimbul de informații, prin intermediul punctelor de contact, va fi asigurat de către angajații actuali, care pe lângă atribuțiile prevăzute în fișele de post și Regulamentele de activitate vor exercita sarcini ce țin de realizarea schimbului de informații pe domeniul de competență.

Punctele de contact care vor fi desemnate responsabile de schimbul de informații pe domeniile indicate supra vor asigura schimbul automatizat de date după anumite criterii de referință, iar după stabilirea unei concordanțe (hit) vor informa despre aceasta punctul de contact din statul membru care a solicitat informația.

În scopul asigurării protecției datelor cu caracter personal, proiectul prevede că după stabilirea concordanței statul membru primește o notificare despre automatizată care conține datele de referință, fără a divulga datele cu caracter personal.

Proiectul reglementează cadrul juridic pentru desfășurarea operațiunilor comune și a altor forme de cooperare transfrontalieră între autoritățile competente ale Republicii Moldova și cele ale statelor membre, în scopul menținerii ordinii și securității publice, precum și al prevenirii și combaterii infracționalității. Sunt stabilite condițiile de participare la patrulare și operațiuni comune, inclusiv necesitatea acordului autorităților naționale, exercitarea atribuțiilor de către personalul străin sub coordonarea autorităților moldovene și supunerea acestuia legislației naționale. Totodată, sunt detaliate elementele obligatorii ale documentelor de cooperare, precum scopul operațiunii, zona de desfășurare, durata, resursele implicate, competențele personalului și modul de alocare a costurilor.

De asemenea, proiectul instituie mecanisme de asistență reciprocă în situații de reuniuni de masă, dezastre sau accidente grave cu impact transfrontalier, prin schimb operativ de informații, coordonarea măsurilor și detașarea de personal și echipamente. Sunt reglementate condițiile de utilizare a armamentului, munițiilor și echipamentelor de către personalul statelor participante, inclusiv posibilitatea purtării acestora în limitele legislației naționale și sub controlul autorităților competente, precum și asigurarea protecției juridice și operaționale echivalente cu cea acordată personalului național.

Proiectul stabilește norme speciale privind transmiterea automatizată și neautomatizată a datelor cu caracter personal, instituind obligația înregistrării tuturor operațiunilor de furnizare și recepționare a datelor. Evidența acestor operațiuni include informații esențiale precum temeiul și scopul transmiterii, datele transmise, data efectuării și identificarea autorităților implicate. În cazul schimburilor automatizate de date (profiluri ADN, date dactiloscopice și date de înmatriculare), sunt prevăzute reguli stricte privind accesul limitat la personal autorizat, precum și obligativitatea înregistrării inclusiv a rezultatelor căutărilor („hit”/„no hit”) și a motivelor efectuării acestora.

Totodată, proiectul reglementează mecanismele de control și protecție a datelor, atribuind competențe de supraveghere Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, inclusiv dreptul de a verifica legalitatea prelucrării datelor la solicitarea persoanelor vizate sau din oficiu. Datele înregistrate sunt păstrate pe o perioadă determinată, protejate prin măsuri tehnice și organizatorice adecvate și utilizate exclusiv pentru monitorizarea respectării normelor de protecție a datelor și asigurarea securității acestora, fiind șterse după expirarea termenelor legale.

De asemenea, proiectul pregătește baza juridică pentru actele subordonate indispensabile funcționării mecanismului schimbului de informații, fiind necesară modificarea următoarelor hotărâri de Guvern:

1. Hotărârea Guvernului nr. 821/2023 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice” și a Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului de stat al datelor genetice, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate Prüm de profiluri ADN;

2. Hotărârea Guvernului nr. 1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare "Automobilul" în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora, pentru asigurarea conectării Registrului de stat al vehiculelor cu EUCARIS, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate Prüm privind datele de înmatriculare a vehiculelor, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, astfel cum au fost modificate/completate prin Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II);

3. Hotărârea Guvernului nr. 509/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului de stat dactiloscopic, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat dactiloscopic”, pentru a asigura schimbul automatizat de date.

De asemenea, se planifică elaborarea unor proiecte noi de hotărâre a Guvernului, și anume:

4. Proiectul hotărârii de Guvern pentru stabilirea unei baze de date privind imaginile faciale ale persoanelor suspecte/invinuite/inculpate și ale persoanelor condamnate (opțional victimele), ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate de imagini faciale Prüm, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, astfel cum au fost modificate/completate prin Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II);

5. Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea instrucțiunilor naționale pentru a desemna punctele naționale de contact, inclusiv organizarea, funcțiile, atribuțiile, mecanismul schimbului de informații și modul de funcționare a punctelor naționale responsabile de gestionarea schimburilor automatizate privind date ADN, date dactiloscopice, date referitoare la vehicule, precum și piesele componente ale acestuia consemnate cu număr de identificare, imaginilor faciale, evidențelor poliției, datelor (cu sau fără caracter personal) în legătură cu evenimente majore cu caracter transfrontalier, informațiilor pentru prevenirea infracțiunilor de terorism, datelor pentru identificarea persoanelor dispărute și al rămășițelor umane, datelor privind pașapoartele furate sau

pierdute.

Prin aceste măsuri, proiectul de lege urmărește alinierea cadrului juridic și instituțional al Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene în domeniul cooperării polițienești, consolidând capacitatea autorităților naționale de a preveni, depista și investiga eficient infracțiunile grave și criminalitatea transfrontalieră, inclusiv prin utilizarea mecanismelor moderne de schimb automatizat de date.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege, au fost analizate următoarele opțiuni alternative:

O primă opțiune ar fi fost menținerea situației actuale (fără intervenție legislativă), cu utilizarea instrumentelor existente de cooperare. Aceasta nu a fost acceptată deoarece PNA 2025-2029 prevede expres adoptarea unei legi speciale pentru implementarea Prüm II, iar fără o bază legală dedicată nu pot fi instituite condițiile și procedurile de căutare automatizată și schimb standardizat de informații.

A doua opțiune ar fi fost reglementarea exclusiv prin acte subordonate (HG/instrucțiuni) și proceduri interne. Aceasta a fost respinsă deoarece elementele conceptuale ale mecanismului (reguli generale, condiții de acces/căutare, roluri și responsabilități, garanții) trebuie stabilite la nivel de lege, iar separarea dintre normele legii și cele tehnice ce urmează a fi transpuse corespunzător.

A treia opțiune ar fi modificarea punctuală a actelor sectoriale existente (registre/evidențe, activitatea poliției, înregistrare genetică, dactiloscopie etc.), fără adoptarea unei legi speciale. Aceasta nu a fost aleasă deoarece ar perpetua fragmentarea normativă și ar genera soluții neuniforme pe categorii de date, fără a asigura un mecanism integrat Prüm II și fără a susține coerent implementarea etapizată (Router/EPRIS și obligațiile tehnice ulterioare).

Opțiunea aleasă a fost *elaborarea unui act normativ de nivel de lege*, întrucât aceasta oferă cea mai solidă bază legală pentru instituirea, la nivel național, a cadrului Prüm II privind căutarea automatizată și schimbul standardizat de informații între autoritățile competente. Această abordare permite delimitarea clară a normelor conceptuale care trebuie stabilite prin lege (condiții și proceduri, roluri instituționale, garanții și responsabilități), precum și reglementarea etapizată a componentelor tehnice prin acte subordonate (hotărâri ale Guvernului/instrucțiuni), în concordanță cu PNA 2025-2029 și cu termenele de operaționalizare a infrastructurii (Router/EPRIS).

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public este unul preponderent instituțional, normativ și tehnico-organizațional, întrucât proiectul creează cadrul legal pentru aplicarea mecanismului Prüm II, urmând ca operaționalizarea să fie realizată etapizat prin acte subordonate și măsuri interne. În mod direct, autoritățile publice cu atribuții în domeniul ordinii publice și al cooperării polițienești vor trebui să instituie și să aplice proceduri unitare pentru căutarea automatizată și schimbul standardizat de informații, în condițiile stabilite de lege și de reglementările ulterioare.

La nivel de guvernare și organizare administrativă, implementarea va genera sarcini suplimentare pentru elaborarea și aprobarea cadrului normativ secundar pentru: stabilirea bazei de date privind profilurile ADN, conectarea Registrului național al vehiculelor la EUCARIS, stabilirea bazei de date privind imaginile faciale, aprobarea instrucțiunilor naționale privind punctele naționale de contact pentru schimburile Prüm și gestionarea potrivirilor.

Aceste măsuri implică coordonare interinstituțională (juridic-IT-operational), actualizarea proceselor interne, precum și adoptarea/actualizarea ordinelor, regulamentelor și instrucțiunilor de lucru la nivelul autorităților competente.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Sub aspect financiar, proiectul nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, cheltuielile se vor efectua din contul alocațiilor prevăzute în aceste scopuri în bugetele instituțiilor implicate, precum și din alte surse conform legislației.

În calitate de puncte de contact vor fi desemnați reprezentanți ai autorităților publice, care pe lângă atribuțiile de bază, în baza fișelor de post și a Regulamentelor de activitate, vor asigura schimbul de informații potrivit domeniilor de activitate.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege nu instituie obligații directe de raportare sau conformare pentru sectorul privat, întrucât se aplică autorităților competente și privește mecanismele de cooperare polițienească transfrontalieră și schimbul de date în scopuri de aplicare a legii. Prin urmare, nu se anticipează costuri administrative sau de conformare pentru întreprinderi, profesioniști ori alte entități private, în sensul impunerii de noi proceduri, licențe, autorizări sau raportări periodice.

Impactul indirect asupra sectorului privat este preponderent pozitiv și rezultă din consolidarea capacității de prevenire și investigare a criminalității transfrontaliere, cu efecte asupra reducerii riscurilor economice asociate fraudei, furturilor de vehicule, falsurilor, criminalității organizate și altor forme de infracționalitate care afectează mediul de afaceri. De asemenea, creșterea eficienței schimbului de informații poate conduce la scurtarea duratei investigațiilor în cauze cu element transfrontalier și la îmbunătățirea recuperării bunurilor, ceea ce reduce pierderile suportate de agenții economici și de asigurători.

4.4 Impactul social

Proiectul de lege are un impact social preponderent pozitiv, prin creșterea capacității autorităților competente de a preveni, depista și investiga infracțiunile cu componentă transfrontalieră și de a răspunde mai rapid la riscuri de securitate, inclusiv în contextul evenimentelor majore. Accelerarea schimbului de informații și utilizarea căutărilor automatizate pot reduce timpul de identificare a persoanelor și de confirmare a concordanțelor între date, contribuind la sporirea siguranței publice și a securității.

Un beneficiu social distinct îl reprezintă facilitarea identificării persoanelor dispărute și a rămășițelor umane, cu efecte umanitare directe pentru familii și comunitate. În același timp, proiectul menține un echilibru între interesul public de securitate și protecția drepturilor fundamentale, prin reguli privind scopul prelucrării, accesul autorizat, trasabilitatea operațiunilor, termene de păstrare/ștergere și mecanisme de control, reducând riscul utilizărilor abuzive ale datelor și al efectelor sociale negative.

4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege are un impact direct asupra prelucrării datelor cu caracter personal, întrucât instituie un cadru juridic pentru căutarea și schimbul de informații între autoritățile competente ale Republicii Moldova și autoritățile competente ale statelor membre, inclusiv prin mecanisme automatizate (profiluri ADN, date dactiloscopice, anumite date privind înmatricularea vehiculelor, imagini faciale, evidențe ale poliției), precum și prin schimburi neautomatizate în cazurile prevăzute de lege (evenimente majore cu dimensiune transfrontalieră, prevenirea infracțiunilor teroriste, identificarea persoanelor dispărute și a rămășițelor umane). Datele vizate sunt date cu un grad sporit de sensibilitate (în special date biometrice), iar operațiunile de prelucrare implică riscuri inerente privind accesul neautorizat, utilizarea în alte scopuri,

erori de calitate a datelor, precum și riscuri de securitate informațională în context transfrontalier.

În vederea reducerii acestor riscuri, proiectul instituie garanții juridice și organizatorice care limitează prelucrarea la scopuri determinate și legitime, impune condiții de acces și autorizare, stabilește obligații de confidențialitate, securitate și integritate a datelor, inclusiv utilizarea criptării și a măsurilor tehnice și organizatorice adecvate. Proiectul prevede, de asemenea, obligații de înregistrare și evidență a accesărilor și operațiunilor de prelucrare, păstrarea înregistrărilor pe termene determinate, utilizarea acestora exclusiv pentru monitorizarea protecției datelor, verificarea admisibilității și legalității prelucrării, precum și pentru asigurarea securității și integrității datelor. Sunt prevăzute reguli privind ștergerea datelor după atingerea scopului sau la expirarea termenelor stabilite, iar în cazul schimburilor în legătură cu evenimente majore se instituie termene maxime de păstrare.

Proiectul consolidează drepturile persoanelor, în măsura compatibilă cu specificul aplicării legii, prin garantarea dreptului la informare, rectificare și ștergere a datelor prelucrate ilegal, precum și accesul la căi efective de atac (instanță judecătorească sau autoritate independentă de supraveghere), inclusiv posibilitatea de a solicita despăgubiri sau alte forme de reparație legală, potrivit legislației naționale. Totodată, sunt prevăzute mecanisme de control și supraveghere, inclusiv controale și cooperare între autoritățile de supraveghere, cu posibilitatea de solicitare a verificării legalității prelucrării în raport cu propria persoană.

Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul mecanismului instituit se va realiza cu respectarea cadrului normativ național privind protecția datelor cu caracter personal aplicabil autorităților competente, precum și a normelor privind securitatea informației, iar detaliile tehnice (standardele, cerințele minime de calitate, specificațiile de interoperabilitate și elementele procedurale) urmează a fi stabilite prin actele normative subordonate legii, astfel încât măsurile aplicate să rămână proporționale, adecvate și actualizate în raport cu evoluțiile tehnologice și riscurile operaționale.

În ansamblu, proiectul are ca efect extinderea și intensificarea prelucrării transfrontaliere de date cu caracter personal de către autoritățile competente, însă compensează această extindere printr-un set de garanții juridice, procedurale și tehnice menite să asigure legalitatea, proporționalitatea, trasabilitatea și securitatea prelucrărilor, reducând riscurile pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu introduce măsuri cu impact diferențiat în funcție de gen, vârstă sau alte criterii de discriminare, aplicându-se în mod uniform tuturor cetățenilor și instituțiilor. Prin urmare, nu sunt anticipate efecte negative asupra echității sau egalității de gen.

4.5 Impactul asupra mediului

Nu se aplică.

4.6 Alte impacturi și informații relevante

Nu se aplică.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege instituie cadrul juridic primar pentru aplicarea:

- Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și

a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II);

- Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere;

- Decizia 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere;

- Directiva 2023/977 a Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului;

- Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol.

Implementarea deplină a actelor UE enumerate supra necesită măsuri normative complementare, astfel încât mecanismele de căutare și schimb de date să fie operaționale, iar garanțiile de protecție a datelor să fie aplicabile în practică.

În acest sens, se impune adoptarea actelor subsecvente de punere în aplicare (hotărâri ale Guvernului și după caz, ordine interne) privind:

- desemnarea și funcționarea punctelor de contact, procedurile de lucru și fluxurile operaționale;

- cerințele tehnice de conectare și interoperabilitate cu infrastructurile utilizate (Router, EPRIS, EUCARIS), inclusiv testarea și continuitatea serviciilor; măsurile de securitate și protecție a datelor (criptare, control acces, jurnalizare, audit, păstrare și ștergere), precum și cerințele minime de calitate a datelor pentru comparări automatizate.

Totodată, sunt necesare modificări punctuale de corelare în legislația sectorială a registrelor și evidențelor utilizate (dactiloscopic, genetic, vehicule, evidențe ale poliției), pentru a asigura temeiuri explicite de utilizare în schimburi transfrontaliere și compatibilitatea cu noile obligații de securitate și trasabilitate.

În paralel, se vor efectua ajustări în legislația procesual-penală și în normele privind activitatea specială de investigații, pentru a delimita utilizarea rezultatelor schimbului automatizat de administrarea probelor și de procedurile de cooperare judiciară.

Aceste măsuri vor asigura coerența normelor naționale cu acquis-ul relevant și aplicarea efectivă a mecanismelor Prüm II în Republica Moldova.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Transpunerea Deciziei 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de act normativ. https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15918.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art. 34 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încorporează în cadrul normativ național ca lege specială în

materia cooperării polițienești transfrontaliere prin căutarea și schimbul de date, stabilind reguli și proceduri aplicabile autorităților competente, precum și garanții de protecție a datelor și securitate a informației. Actul nu substituie reglementările generale, ci le completează, urmând a fi aplicat în coroborare cu legislația națională privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate de autoritățile competente, securitatea informației, cooperarea polițienească internațională, registrele de stat și evidențele sectoriale.

În plan instituțional și operațional, proiectul conectează și utilizează registrele și sistemele informaționale existente (Registrul de stat dactiloscopic, Registrul de stat al datelor genetice, Registrul de stat al vehiculelor și evidențele poliției), fără a institui registre de stat noi, însă stabilind condiții suplimentare de interoperabilitate, acces autorizat, jurnalizare și trasabilitate în context transfrontalier. Pentru anumite categorii de date (de exemplu, imagini faciale), pot fi create/modernizate baze de date operaționale sau module informaționale în cadrul evidențelor existente. În acest scop, se prevăd acte subordonate de implementare care vor detalia cerințele tehnice și procedurale de conectare la infrastructurile relevante (Router, EPRIS, EUCARIS), precum și fluxurile operaționale de lucru.

Pentru asigurarea coerenței sistemice, proiectul este însoțit de un pachet de modificări punctuale în legislația conexasă (în special *Codul de procedură penală al Republicii Moldova, Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat, Legea nr. 235/2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară, Legea nr. 216/2003 cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații*), astfel încât utilizarea rezultatelor schimburilor automatizate să fie delimitată clar de administrarea probelor în procesul penal și să fie eliminată orice contradicție privind temeiurile de furnizare a datelor. În ansamblu, actul se integrează ca instrument de aplicare a acquis-ului relevant, consolidând cooperarea externă a Republicii Moldova și menținând compatibilitatea cu dreptul intern existent.

Urmare a adoptării legii, cadrul normativ subsidiar urmează a fi adus în concordanță cu aceasta prin modificarea:

1. Hotărârii Guvernului nr. 821/2023 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al datelor genetice” și a Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului de stat al datelor genetice, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate Prüm de profiluri ADN;

2. Hotărârii Guvernului nr. 1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare "Automobilul" în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora, pentru asigurarea conectării Registrului de stat al vehiculelor cu EUCARIS, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate Prüm privind datele de înmatriculare a vehiculelor, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, astfel cum au fost modificate/completate prin Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II);

3. Hotărârii Guvernului nr. 509/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului de stat dactiloscopic, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat dactiloscopic”.

De asemenea, se impune elaborarea unor proiecte noi de hotărâre a Guvernului, și anume:

4. Proiectul hotărârii de Guvern pentru stabilirea unei baze de date privind imaginile faciale ale persoanelor suspecte/învinite/inculpate și ale persoanelor

condamnate (opțional victimele), ca o condiție prealabilă pentru schimburile automatizate de imagini faciale Prüm, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, astfel cum au fost modificate/completate prin Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II);

5. Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea instrucțiunilor naționale pentru a desemna punctele naționale de contact, inclusiv organizarea, funcțiile, atribuțiile, mecanismul schimbului de informații și modul de funcționare a punctelor naționale responsabile de gestionarea schimburilor automatizate privind date ADN, date dactiloscopice, date referitoare la vehicule, precum și piesele componente ale acestuia consemnate cu număr de identificare, imaginilor faciale, evidențelor poliției, datelor (cu sau fără caracter personal) în legătură cu evenimente majore cu caracter transfrontalier, informațiilor pentru prevenirea infracțiunilor de terorism, datelor pentru identificarea persoanelor dispărute și al rămășițelor umane, datelor privind pașapoartele furate sau pierdute.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După elaborarea și aprobarea proiectului de lege și a hotărârilor de Guvern menționate supra, vor fi modificate fișele de post și Regulamentele de activitate ale subdiviziunilor/autorităților din cadrul cărora vor fi desemnate puncte de contact pentru schimbul automatizat de date cu statele membre.

Suplimentar acțiunilor de modificare a cadrului normativ intern, implementarea proiectului necesită realizarea instruirii personalului implicat în schimbul de informații

Ministru al Afacerilor Interne

Daniella MISAIL-NICHITIN